GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 20. TRAVNJA 1952. BROJ 14

Kao novorođena djeca, alleluja, sudite željni duhovnoga i čistoga mlijeka, alleluja, alleluja, alleluja« (1. Petr. 2, 2)

iz ulaza današnje sv. Mise

Poziv prvih učenika

(Iv. 1, 35.—42)

Na Jordanu propovijeda Ivan Krstitelj pokoru. On hoće da pripravi srca ljudi na dolazak Mesije. Najprivlačivija je pokornička propovijed On sam. Drugi njegovih godina i odličnici njegova staleža nose moderna odijela, a on svoje tijelo oblači u grube haljine od devine dlake. Njegov je ležaj pustinjski pijesak, a kamen mu je jastuk pod glavom, hrani se siromašnom beduinskom hranom. Jede skakavce i med divljih pčela. Ivan propovijeda pokoru, ali on je i sam čini.

A onda se približio dugo iščekivani, svečani čas, u kom je Ivan narodu pokazao Mesiju: »Evo Jaganjac Božji, koji oduzima grijehe svijeta...! Vidio sam Duha, koji je u obliku goluba sišao s neba i na Njemu počinuo... Ja sam to vidio i svjedočim. On je Sin Božji«. Sada pozna Izrael svoga Mesiju. Ivan je položio svjedočanstvo za Njega. Njegovo je svjedočanstvo veliko i važno.

Dan je poslije toga. Ivan Krstitelj stoji sa svoja dva učenika Andrijom i Ivanom na svom polju. Obojica nisu bili prisutni, kad je narodu pokazao Mesiju. I evo nedaleko od njih prolazi Spasitelj. Ivan podigne svoju ruku, pokaže prstom na Mesiju i reče učenicima: »Evo Jaganjac Božji!« To je bio mig njima» Slijedite Isusa! Budite Njegovi učenici!«

Odreći se obadvojice ovih mladih ljudi svojih učenika, nije bila mala žrtva za Ivana. Mnogo su tjedana bili s njime. Spremno su otvorili svoja srca na Njegove propovijedi. I izdržali su kod njega u molitvi i tvrdoj pokori. Bili su mu prirasli srcu. Zato mu je bio težak rastanak s njima. To je i razumljivo. Ali sve za Mesiju. Pa i ta žrtva odreknuća. Isus mora prikupljati građevno kamenje za svoju Crkvu. On mora sakupiti oko sebe učenike, pa makar Njegov Preteča ostane i osamljen: »On mora rasti, a ja se umanjiti«, rekao je Ivan. Kako li jaku, požrtvovnu i Isusa ljubeću dušu posjeduje Ivan! On žrtvuje za Mesiju: oca i majku, zavičaj i posjed, prijatelje i učenike.

Ivan i Andrija su razumjeli mig svoga učitelja Ivana Krstitelja. Brzo se odlučili. Oprostili se od Ivana i pošli za Isusom. Strani čovjek ide pred njima pun dostojanstva. On je još veći nego njihov učitelj Ivan. Ivan Krstitelj je samo Njegov Preteča i pripravitelj Njegovih puteva. Oni idu za Isusom, ne mogu pred Njega. Glas im je zatajio, da bi Ga mogli nagovoriti. Srce im udara snažnim udarcima. On ide pred njima, a oni za Njim kao vezani tisućama veza uz Njega. Dugo su već iščekivali Mesiju. Jurišali su na nebo, da On skoro dođe: »Rosite, nebesa, Pravednika! »Oblaci daždite Ga!« A sada je tu. Ivan im je rekao. A oni njegovu riječ drže čvrstom. Pred njima ide On. Želja naroda, Mesija. Nije onda čudno, da ih njihovo mlado, nepokvareno srce svom snagom veže uz Njega.

Bilo je četiri sata popodne, kad su oni plaho, ali puni svete čežnje išli za Isusom. Nakon više desetaka godina je sv. Ivan, evanđelista, ljubimac Gospodinov, opisao ovu zgodu. Ali on je još točno znao, kao da je to jučer bilo, kako je on s Andrijom nemirno slijedio Gospodina. I kako se Gospodin iznenada okrenuo i prijateljski ih zapitao: »Što tražite vi?«

Tada je nestalo nemira tjeskobe. Bilo im je odmah toplo kod srca. Oni pitaju: »Učitelju, gdje stanuješ?« Oni ne će ništa drugo, nego samo da s Njim izmijene nekoliko riječi. Oni hoće da s Njim stanuju i budu Njegovi učenici.

Učitelj ih odmah razumije i razveseli se. Srdačno ih pozove: »Dođite i vidite!«

Put je utrt. Andrija i Ivan idu u Učiteljevo sklonište. Ne skidaju s Njega svojih očiju. Upijaju riječi s Njegovih ustiju. Srce im je puno tople sreće. Dan se naginje kraju, oni su još uz Učitelja. Ne znamo što su ova trojica razgovarali. Samo jedno znademo, da je Ivanova i Andrijina vjera u poslanje Gospodinovo bila tako čvrsta, da se nikada nije pokolebala.

Sunce je već zašlo. Tada se istom oprostili Ivan i Andrija, blaženi od slasti, što su našli Mesiju i kuću, u kojoj On stanuje. No to veselje nije moglo biti zatvoreno u sobici njihovih srdaca. Andrija susretne svoga brata Simona i radosno mu saopći veselu tajnu: »Mi smo našli Mesiju«.

Simonova je duša uzbuđena. Njegovo iščekivanje je na svom vrhuncu. Ta Mesija je bio molitva njegove mladosti i san njegova života. Kako li je Ivan izdigao njegovo čeznuće za Njim! Sada hoće Simon da vidi Onoga, koga su stoljeća i tisućljeća iščekivala. Gori mu u glavi i duši! Ta on stoji pred Kristom.

Isus pogleda Simona. Kakav li je to pogled mogao biti, kojim Gospodin prvi puta promatra čovjeka, pečinu svoje Crkve, svoga na posebni način milosno obdarena Apostola! Taj je pogled prodro na dno njegove duše. Odhacio je sumnju i osvojio je cijelo njegovo srce. I riječ puna tajna prodrla je u Simonovo uho: »Ti si Simon, sin Jonin; ti ćeš se zvati Petar, to jest stijena«.

Petar nije razumio ovih zagonetnih riječi. Ali bilo što mu drago, jedno mu je bilo jasno: »To je Mesija. On znade, kako se ja zovem. On znade, kako ću se poslije zvati. Ja Mu moram darovati svoje srce. Ne mogu drukčije. On je tako sasvim drugi od drugih ljudi, tako plemenit, tako pun dostojanstva. Uistinu, to je Mesija!« Simon Petar je od prvoga časa zarobljenik Isusa Krista.

Divimo se velikodušnosti Ivana Krstitelja, kojom je svoje učenike prepustio Spasitelju. Za Njega je on propovijedao. Njemu je on samo pripravljao put. Uznosi nas i spremnost bez oklijevanja, kojom su sve svoje ostavili i pošli za Isusom Andrija, Ivan i Petar. Takvim otvorenim i požrtvovnim srcima ide radio u susret Isus. Pruža im svoju ruku, da ih vodi i učini velikima kao što je učinio velikim Petra, koga postavlja temeljem svoje Crkve. To mu obećaje još prije nego li je izašao pred narod svojim propovijedanjem i čudesima Mora da je nešto veliko i uzvišeno Crkva, kad na nju misli i za nju radi prije svoga javnoga djelovanja.

Svima izlazi usuret Isus, kojima je stalo do Njegove istine. Njegove nauke i Njegova sveta primjera.

KIŠA

Prozirne kapljice kiše
Biju o prozorska stakla.
U mojoj duši sve tiše:
Jedna se misao makla.

Reci mi, biserna kapi,
Gdje ti je kolijevka meka?
Duša za smirenjem vapi,
Strpljivo utjehu čeka.

Dolazim s plavih visina,
Dio sam beskrajnog mora,
Grob će mi biti nizina,
Oživjet ću iznad gora.

Smiri se, dušo, i šuti,
Ti, kapljo vječne Ljepote,
Daleki, strmi su puti
U carstvo prave Dobrote.

Križ naša utjeha

Kroz cijelu se liturgiju proteže, kao glavna misao, osobito kroz Korizmu, da je križ naša utjeha i naše duhovno veselje.

Premda se kroz sve obrede Velike sedmice, kao i one, koji nas spremaju na ovu nedjelju, provlači bolno osjećanje krvave drame, koja se je odigrala na Križu; mi ipak čujemo kroz pjesme, Poslanice i kroz duh samoga Evanđelja opomenu, da se ponosimo s križem.

Znamo, da se za vrijeme Velike sedmice čita Muka Spasiteljeva iz sva četiri Evanđelja, a to Crkva čini zato, da bi nam se patnje i stradanja Isusova usjekli u pamet, i da bismo svojim duhovnim očima sudjelovali u tajni našega spasenja.

Osim što nam Crkva živo i vrlo osebujnim bojama crta ulogu sv. Križa za vrijeme Velike sedmice, ona je ustanovila dva blagdana sv. Križa. Prvi se slavi trećeg svibnja, a drugi četrnaestog rujna. Ona nam ovim blagdanima oživljuje uspomenu, kad je kršćanski svijet zadrhtao od veselja, jer je u Jerusalemu bio pronađen pravi Križ Isusov. Ipak je najveličanstveniji poklon sv. Križu na Veliki Petak. Tad čujemo riječi: »Evo drvo križa, na kome je visjelo spasenje svijeta!

Na svibanjski blagdan sv. Križa ovako liturgija slavi Križ:«. O Križu, sjajniji od zvijezda, slavo svijeta, naslado ljudska, svetiji od svega. Ti si nam bio dostojan nositi cijenu otkupljenja, slatko stablo, koje rađaš slatke rane i slatke plodove. Spasi narod, koji se je sakupio, da ti danas pjeva hvale, alleluja, alleluja!« —

Sv. Pavao od Križa ovo kaže:« Veselite se svi, koji trpite s Kristom, da onda, kad dođe u slavi svojoj, budete mogli zauvijek se s Njime radovati!«. I sv. Franjo nas na to upozorava, kad veli, da je najveća slava za kršćanina, ako trpi zbog Krista.

Francuski pisac Coppée (Kope) lijepo je sve ovo nastojanje Crkve izrazio riječima:« Putem trnja dolazi uskrsnuće veselja!« Tako i kršćanin, doživljavajući u svojim razmatranjima muku i patnje Isusove, s pravom očekuje uskrsno veselje. On nam je pokazao put, jer je zapisano o Njemu: »Ponizi sam sebe, postavši poslušan do smrti i to smrti na Križu.«

On nam isto tako veli, kad god nas zove k Sebi: »Tko hoće da ide za mnom, neka nosi svoj križ svaki dan i neka me slijedi« (Luka, IX. 23.).

TJELESNA DJELA MILOSRĐA

Prvo i najobičnije djelo milosrđa je milostinja. To djelo pripada ili čudorednim ili božanskim krepostima prema nakani, s kojom se vrši. Ako ga vršimo iz ljubavi prema bližnjemu, da mu pomognemo, broji se u red čudorednih kreposti, a ako ga vršimo iz ljubavi prema bližnjemu i ujedno iz razloga, što se takvo djelo Bogu dopada, tada milostinja pripada redu božanskih kreposti.

Kako je Bogu ugodna milostinja, vidi se iz zapovijedi o milostinji. Nju Bog često opetuje i posebno naglašuje, da nam pokaže, kako je ona važna. Nalažem ti, veli On u petoj knjizi Mojsijevoj, da otvoriš ruku svoju potrebnima i siromasima, koji s tobom borave u zemlji. Ponovno tu zapovijed čitamo u Tobijinoj knjizi: Kako možeš, budi milosrdan. Ako imaš mnogo, daj obilno, imaš li malo gledaj da i od tog rado daješ. U knjizi proroka Isaije čitamo, kako Gospodin naglašuje različite vrsti milosrđa, kad kaže: Lomi gladnomu svoj kruh, a onoga, koji je u stisci i bez domovine, uvedi u svoju kuću. Vidiš li gologa, zaodjeni ga.

Slično nalazimo i u Novom Zavjetu. Iz ustiju Spasiteljevih izlazi jedna opomena za drugom: Dajte milostinju! Dajte, i dat će vam se! Prodaj sve, što imaš i razdaj siromasima! Sabirite si blago u nebu! S pravom piše sv. Ciprijan: Između svih zapovijedi Božjih nijednu naš Spasitelj toliko ne naglašuje, kao davanje milostinje. Jednako veli i sv. Augustin: Nikad nije Gospodinu dosadilo, ni u Starom ni u Novom Zavjetu, opominjati nas na djela milosrđa.

Čita se u životu nekih svetaca, da je pomaganje siromaha Bogu bilo toliko milo, da na čudesan način nije manjkalo sredstava za pomaganje, novca, žita i drugog. Najveći pak dokaz, kako je milostinja Bogu draga, bit će onaj, koga opisuje Sv. Pismo, da će se zbiti na sudnjem danu. Gospodin će reći dobrima: Dođite, blagoslovljeni, primite kraljevstvo, jer bio sam gladan i vi ste me nahranili, bio sam žedan i vi ste me napojili, bio sam putnik i vi ste me u stan primili, bio sam gol i vi ste me zaodjenuli. U siromasima su dakle pomagali samom Gospodinu. Zlima će pak predbacit, da su zato odbačeni, jer nijesu dijelili milostinju, gladnoga nahranili, žednoga napojili.

Kakav je to potica, za nas, da budemo milosrdni, kad Krist sam sebe poistovjetuje sa siromasima! Sv. Ivan Hrizostom piše lijepo: Sigurno je, kad bismo vidjeli samog Krista Gospodina, ne bismo ni časka oklijevali, da za Nj damo sav svoj imetak, a ovako — ne damo ni pare. Slušaj, šta On kaže: Što ste učinili jednomu od ove moje najmanje braće, meni ste učinili. Nema dakle razlike između Krista i siromaha; što si dao siromahu, dao si Kristu. Pobožne su žene nekad služile Gospodinu i skrbile se za Nj. Ti nemaš manje zasluge od njih, kad daješ siromasima, jer u njima Njemu daješ.

Blagost i milosrđe je svojstvo Božje, pa kad smo mi milosrdni prema potrebnima, vršimo Božju službu i Njemu smo slični. Zato su sveci rado dijelili milostinju, da budu Bogu slični. Sv. Paula, ugledna rimska dama, podijelila je sve svoje imanje siromasima, tako da joj je kćerka Eustohija prilično oskudno živjela. Sv. Karlo Boromejski sve je razdao siromasima, pa i svoj krevet, te nije imao na što da legne. Slično je učinio i sv. Toma Vilanova. Ovi su veliki ljudi znali, koliko ugađaju Bogu time, što pomažu siromasima, i time postaju Njemu slični.

Sv. Oci nazivaju milostinjom nesamo dar siromahu, nego i sva tjelesna djela milosrđa, koja možemo bližnjemu iskazati. Gladnoga nahraniti, žednoga napojiti, gologa obući, putnika na stan primiti, utamničenika pohoditi, bolesnika njegovati, učovječe i siročad zaštititi i mnogo još toga. Sva ta djela milosrđa jesu Bogu mila, ako ih činimo iz ljubavi prema Bogu. Po tom se zapravo i zna, da li netko ljubi Boga ili ne, kad čini djela milosrđa. Sv. Ivan kaže: Tko vidi svog brata u nevolji i zatvori pred njim svoje srce, kako može da u njemu bude ljubavi Božje?

Ako smo prema svojoj braći milosrdni, i Bog će prema nama biti milosrdan.

VAŽNOST BIJELE NEDJELJE

U jednoj knjizi književnika Paula Kellera (rođ. 1873.) govori on o nevidljivim vijencima. Najprije opisuje vijence, koji venu: a to su svečani vijenci spleteni i izvješeni na gradskim vratima, kroz koja su ulazili kraljevi i knezovi; zatim su vijenci od lovorike u sobama proslavljenih pjesnika; onda su vijenci na oltarima i grobovima; poslije toga govori o cvijeću u šumama i livadama, koje beru vesela djeca. A to sve cvijeće vene i smrzava se napušteno po igralištima u studenim noćima na svježem zraku. Za tim prolaznim cvijećem nitko dugo ne žali, nego se traže novi vrtovi i nova polja i pletu se novi vijenci.

Ali imade vijenaca, koji se samo jednom zelene i nenadoknadivi su. Svakom je čovjeku samo jedamput dan takav vijenac. »A taj vijenac plete sam Bog svojim svetim rukama iz najnježnijeg lišća i bijeloga cvijeća, a trga ga u tihim, zaklonjenim kutovima svoga raja i postavlja ga oko čela djetetu, koje raste i zreli u svijetu. U tihim časovima gleda čovjek taj vijenac, iz koga unilazi u njegovu dušu miris, stran svijetu, a iz dalekih i cvatućih vrtova naše čežnje za drugim vrhunaravnim svijetom.

Majka vidi taj vijenac na čelu djeteta, kad spava u kolijevci s osmjehom i crvenilom na licu. Prijatelj djece ga vidi, kad stoji i gleda na igralištu, kako se raspleću uvojci podcikujućih djevojčica, padaju im šeširići s glave i gube šarene vrpce. Tada vidi, kako im čvrsto i mirno počiva na djetinjim glavicama svježi vijenac nevinosti s bijelim rajskim cvijećem.

Dobar ga mladić vidi i osjeća, kad se u poštenju i čestitosti sagiblje, da prvi put poljubi čelo svoje odabranice. I siromašna stara gospođica osjeća ga kao neku krunu, kad se priklanja s osmjehom svome čednome poslu, komu kao kraljevsko dijete služi u svojoj iskrenosti. I časna ga sestra vidi, kad drži stražu kod svoje pokojne drugarice u samostanu, koja počiva u crnoj škrinji s bijelim nevinim licem.

Mnogima je taj vijenac nevinosti ukrađen i otet. Mnogima ga odnio s glave divlji vjetar života. Mnogima je uvenuo pod udarom uzbuđenih osjećaja. Mnogi i premnogi su ga izgubili, jer ga nijesu znali cijeniti, niti su ga pravo upoznali. Da su ga pravo poznali, ne bi ga bili tako lako napustili. A neki su ga samo onako ludo proigrali.

Zašto baš o tom govorimo prigodom Bijele nedjelje? Evo zašto. Jesmo li ikada stajali i promatrali, kad je u crkvu ulazila povorka prvopričesnika? Jesmo li tom zgodom gledali nova dobro izglačana odijela tih dječaka, bijele čipkaste haljinice djevojčica, snopiće cvijeća u njihovim rukama i bijele vjenčiće na njihovim glavama? Jesmo li tom zgodom oštro i znatiželjno nastojali da u tom svemu više vidimo nego li samo crnomanjaste i plave glavice? Ako smo to točno promatrali, onda nam se možda dogodilo isto što i Rihardu Wagneru, kad je posljednji dan na svjetskoj pariškoj izložbi g. 1872. gledao tisuće pitomaca pariških škola. Gledao je, kako kraj njega prolazi cijela vojska mladeži, budućih pisaca. I onda je rekao: »Taj čas imao sam takav doživljaj, koji me je duboko dirnuo i ja sam zaplakao i zajecao... To sve me je napunilo tugom i žalošću, jer sam unaprijed gledao sve zločine stanovnika jednog velikog grada, njihove slabosti i bolesti uz njihovu zloću i opake požude, tupoglavost i potištenost uz objesnu živahnost, strah i tjeskobu uz drzovitost i podmuklost«.

Bijela nedjelja i dan prve Pričesti je za dušobrižnika smotra, gdje on promatra svoje vjernike i jasnije zagledava u njihovu nutrinju, nego na sunčanom danu. Da li on još vidi na dječjim glavicama, koje stoje oko njega, duhovne vijence nevinosti?

Bijelu nedjelju i prvopričesni dan treba slaviti kao veliki blagdan, jer onda pred oltarom stoji budućnost katoličkih vjernika. Lijepo je mladosti rekao pjesnik Klement Brentano: »Tko je siromašniji od djeteta rođena na raskršću. Danas je zaslijepljeno, sutra je slijepo i propada bez vode. Hoćeš li da mu blagoslov dadeš, poući to siroto dijete! Iz sjemenke niču stabla, kakva si htio i njihov će kruh hraniti svijet. Tko ovako pjeva, bio je jednoć dijete, a sada je siromašni grešnik. I on piše na buri i vjetru: Pazite na Božju djecu!«

O kad bih mogao vama, koji još uvijek nosite nevidljivi vijenac, pokazati pravi put! O kad bih vas mogao zakleti, da nikad ne zaboravite onaj dan, koji je u vama usplamsao snažnu Božju vatru!

»Meni je kao da bih rado položio ruku na vašu glavu s molitvom, da vas Bog sačuva čiste, lijepe i ljupke!«

— **SESTRA PELAGIJA** se zove prva redovnica Eskimkinja, koja je položila svečane redovničke zavjete 15. veljače u kapeli Notre Dame u gradu Chesterfield u Kanadi.

Razboritost

Razborit je onaj čovjek, koji u svakoj prigodi zna što ima učiniti, a što izostaviti, da tako u svemu radi, kako Bog hoće. Razboritost zauzima prvo mjesto među četirima stožernim krepostima. Zato se i zove »majka svih kreposti«. Razboritost je temelj svim drugim krepostima. Kreposti se zovu krepostima samo onda, ako su razborite. Čim kojoj kreposti manjka razboritost, ona više nije krepost nego mana.

U životu treba osobito paziti na razboritost u tome, da ono, što je korisno i bolje, predpostavimo onomu, što nije korisno i što je manje dobro. Dječak je bistar i zdrav. Roditelji mu odrede kao zvanje, da ostane na seljačkom posjedu ili da pođe u zanat. I jedno i drugo zvanje je dobro zvanje. U svakom će od ovih zvanja biti sam opskrbljen, a moći će koristiti i zajednici, društvu, Crkvi, državi. Međutim razboritost će reći ovako: Neka mladić ide na više nauke, kad ima lijepe duševne sposobnosti. Svršivši visoke nauke više će koristiti Crkvi i narodu. Netko je vrlo mnogo i napeto radio svoj posao. Od umora mu sve živci titraju. Opravdano misli na odmor. Sine mu misao: Da pođem u gostionicu — tamo bi se pokartao, pio i pušio, pa bi bilo živcima lakše. Sad dolazi razboritost pa kaže: Ne tako. Bolje je i korisnije za odmor živaca poći u prirodu na šetnju. Tamo ćeš naći svježega zraka i progibat ćeš se, a to će ti koristiti i duši i tijelu. U zagušljivoj gostionici kod karata, pića i pušenja bit ćeš samo na šteti. Živci će ti još više oslabiti.

Razboritost traži da se izmjenjuje rad i odmor. Što je rad napetiji, to više troši duševne i tjelesne sile. To naročito vrijedi za duševni rad. Kod napetog duševnog rada može doći i do poremećenja uma. Zato razboritost traži, da se rad na stanovito vrijeme prekine, pa da se i tijelu i duši dade vremena za odmor i oporavak.

Razboritost traži, da se nikomu ne povjeravamo na laku ruku. »Zlato je šutjeti, a tek srebro govoriti«. Nigdje ne stoji, da čovjek mora sve, što ima na duši, van iznositi. Ali kad nešto van daje, treba dobro paziti, komu daje sadržaj svoje duše. Svaki čovjek ima pravo na svoje tajne. A život pokazuje, da je dobro čuvati tajne i hvaliti svakoga, tko je šutljiv i vjeran čuvar tajna svojih i tuđih. Razboritost, dakle, traži mjeru i kod govora i kod šutnje.

Razboritost nas upućuje da ne težimo za ničim, za što nemamo sposobnosti. Nema veće torture ili mučenja, a prema tome i veće nerazboritosti, nego kad roditelji muče dijete po školama i svom silom hoće, da dijete nešto veliko postane, a dijete za više nauke nema ni volje ni sposobnosti.

— **JORGE TORRES I CARLO ARROYA,** dva argentinska svećenika, uspeli su se na najviši vrh planinskog lanca Anda, na brdo Aconcagua, koje je visoko 7.035 m, i tamo postavili u improvizirano svetište kip Majke Božje Karmelske. Tom prigodom je vlč. Torres na ovom najvišem američkom brdu odslužio sv. Misu.

— **PREDSJEDNIK KOLEGIJA SV. PATRIKA** u Dublinu msgr. Eduard Kissan objavio je tokom jedne konferencije, da Irska posjeduje jednu od najvažnijih zbirki biblijskih rukopisa. Dio te zbirke sačinjavaju nalazi Chester Beatty-a, koji je mnogo godina boravio na Istoku. Ovi rukopisi se nalaze sistematizirani u jednoj biblioteci tako da su pristupni učenjacima. Najstariji rukopisi sadržavaju dijelove svake knjige Starog i Novog Zavjeta na grčkom jeziku.

—**UDRUŽENJE SIROMAŠNIH DJEVICA** zove se novo misijsko društvo, utemeljeno u indijskom gradu Lucknowu. Članice ovog udruženja su žene, koje su za vrijeme rada u udruženju vezane statutom udruženja, a uzdržavane od biskupije. Njihov se rad sastoji u poučavanju djece u sirotištima i u misijskim školama po selima te u njegovanju bolesnika. Članice udruženja nisu redovnice i obučene su u obično građansko odijelo.

Što čini čovjeka nesretnim

1. **OHOLOST.** Oholica nije nikada zadovoljan, ni sa sobom ni s drugima. Uvijek teži za većim i višim, i nikad nije zasićen. On je mrzak i Bogu i ljudima. »Oholima protivi se Bog!« (1. Petr. 5, 5.) Oholicu ne može nitko da trpi.

2. **LAKOMOST** ili požuda za bogatstvom. Lakomica nije nikada zadovoljan sa stečenim. Uvijek hoće više. Uvijek je gladan i žedan tuđega. A ne priušti si ništa. »Koji hoće da budu bogati, padaju u zamke đavolje!« (1. Tim. 6, 9).

3. **ZAVIST.** Zavidnik se ždere radi sreće bližnjega. On je nesretan, ako su drugi sretni i zadovoljni. »Zavist i srdžba prikraćuju dane života« (Eccli 30, 26).

4. **EGOIZAM.** Prevelika ljubav prema samome sebi je strašna moć u čovječjem srcu, koja rađa nevoljom i propašću. Sv. Augustin kaže: »Najveće dobro čovjeka stoji u tom, da ljubi Boga, a najveće zlo u tom, da ljubi samoga sebe«. Sv. Toma Akvinski naziva egoizam izvorom svakoga zla, izvorom, iz koga teče nevolja i propast«. A Toma Kempenac kaže: »Znaj, da ti sebimilje više škodi, nego bilo što na ovom svijetu«. (III, 27).

„USKRSNUT ĆU..."

Osamdesetih godina prošloga stoljeća Engleska je u Africi (oko Kartuma) vodila teške borbe protiv pobunjenika, kojima je bio na čelu moćni urođenički poglavica Mahdi. Engleskim vojnim snagama zapovijedao je general Charles George Gordon.

Jednoga dana Mahdijevi su vojnici uhvatili samoga Gordona i odveli ga pred toga strašnoga, krvoločnog i osvetljivog čovjeka. Mahdi je sjedio u raskošno okićenom šatoru na prijestolju poput kralja. Lijevo od njega stajala su po tri krvnika igrajući se dugim, oštrim mačevima. General nije ni časa posumnjao, što ta igra znači.

»Bijeli generale, počne Mahdi, tvoja je ura kucnula. Svaka molba za milost bila bi uzaludna. Govori, što još imaš reći?«

Gordon pogleda Mahdija čvrsto u lice i rekne mirno: »Uskrsnut ću!«

Generalov mir uznemirio je Mahdija. Ponikrnuo je pogledom. Okrenuo se krvnicima i izdao im neke zapovijedi. Ovi su uzeli za ruku generala, odveli ga u pustinju i — pustili na slobodu. Naveče je Gordon bio već kod svojih ljudi. Ali iz tih borbi ipak nije iznio živu glavu.

MOJ RASPETI

U hladu vitkih jela — na raskršću
stoji veličanstven golgotski prijesto Tvoj,
a na njemu Ti — moj Raspeti — krvav i blijed
umoran, popljuvan, čavlima prikovan.

Raširio si ruke — dvije ruke svete,
što milovale su djecu i poljski cvijet,
a danas hoće da zagrle sve ljude,
da na svom Srcu liječe ranjen i bolan svijet.

Svijet što kraj Tebe prolazi tražeći lijeka
bolima svojim, koje ih pale i dan i noć,
misleći, da će im u toploj kupelji,
u glazbi i zabavi srca boli proć.

Jadni, ni ne slute, da si im jedino
potreban Ti, Bog, na križ za njih raspet!
I da bi našli za sve boli svoje
lijek na izvorima svetih Tvojih rana pet!

I da bi na vrelu probodenog Srca
srce im našlo traženu ljubav, pokoj i mir,
jer ono je uvijek bolnim bilo
ljubavi, utjehe, radosti, okrepe vir!

Zašto, o moj Dobri, prolaze hladno mnogi
kraj križa Tvoga što na raskršću stoji?
Zašto i njima ne dadneš milost kao što si dao meni,
da svi oćute slatkoću služiti Tebi u križa sjeni!

PRVA ŽENA ARHITEKT južno-američke republike Ekuador bila je predsjednica ženske omladinske katoličke akcije. Ona je pred kratko vrijeme stupila u samostan bosih karmeličanki u Ibarri.

PODLISTAK

Kamenje je progovorilo

(Povodom arheoloških otkrića ispod bazilike sv. Petra u Rimu)

Dne 19. prosinca 1951. predan je sv. Ocu Piju XII. prvi primjerak monumentalnog djela u dva sveska pod naslovom »Istraživanja ispod crkve sv. Petra u Vatikanu«. Ovo djelo sadrži službeni naučni izvještaj o arheološkim istraživanjima, koja su se više godina vodila ispod bazilike sv. Petra u svrhu, da se pronađe grob prvog apostola sv. Petra, koji je prema tradiciji pokopan na brežuljku Vatikanu. Poticaj za ovo veliko djelo iskapanja dao je sam sv. Otac u predvečerje blagdana sv. Petra i Pavla g. 1936. Od tada obavljali su se radovi iskapanja s više ili manje intenzivnosti. S pravim radovima započelo se tek poslije rata, i to posljednje dvije godine. Radovi su najprije započeli u kripti bazilike u t. zv. »Grotta Vecchia«, a proširili su se onda ne samo na t. zv. »Grotta nuova« nego i dalje u širinu i dubinu.

Je li se dakle našao grob prvog apostola sv. Petra? O tome je već bilo govora u svjetskoj štampi, a o tome je govorio i sv. Otac u svojoj božićnoj alokuciji 1950. g. koji je potvrdio glasine o pronalaženju groba. Sada su pred nama i službeni izvještaj naučenjaka-arheologa, koji nam opširno i dokumentirano govore o onom, što se našlo ispod bazilike sv. Petra.

Kao što je poznato, sv. Petar umro je mučeničkom smrću za vrijeme Neronova progonstva g. 67., odnosno prema drugima g. 64. na brežuljku Vatikanu. Ovdje je prema tradiciji i starim dokumentima bio i pokopan od jednog ili od skupine pobožnih vjernika. No budući da se u njegovu slučaju radilo o čovjeku, koji je bio osuđen na smrt, u jeku progonstva nije apostol Petar mogao dobiti onako dličan grob, kakav bi bio dobio, da su prilike bile drukčije. Naprotiv on je vjerojatno bio pokopan u običnu zemlju i prema tadašnjim običajima zamotan u plahtu. Grob je onda bio pokriven kamenim pločama ili što je vjerojatnije običnom pločom od crijepa.

Uza sve to grob prvog pape i apostola Petra postao je ubrzo objekt sveopćeg štovanja vjernika. Rezultati iskapanja su pokazali, da je oko groba sv. Petra nastalo malo kršćansko groblje. Svagdje okolo nađeni su poganski grobovi, koji su se lako mogli prepoznati, jer su pogani u ono vrijeme spaljivali svoje mrtvace i onda tek pepeo polagali u grobove. Ovi okolni grobovi poslužili su naučenjacima da prilično lako datiraju i sam centralni grob, oko kojeg je niklo groblje. Naime, na ovim su grobovima nađeni crijepovi sa žigovima tvornica, koje su ih radile, a prema ovim žigovima moglo se sa sigurnošću utvrditi, da je ovo groblje nastalo u drugoj polovici I. stoljeća, to jest svega 30-40 godina poslije smrti sv. Petra.

Iznad samog groba — ne zna se točno kada — podignut je kasnije mali nadgrobni spomenik t. zv. trofej, to jest spomenik pobjede, koji se podizao samo nad grobovima mučenika. Naime, Crkva je od svojih najranijih dana određivala godišnje liturgijske obrede na obljetnicu smrti mučenika, a taj dan smrti mučenika nazivao se »dies natalis«, što znači dan rođenja u vječnoj slavi. Nad grobovima mučenika podizao se znak pobjede (trofej), znak da je pokopani mučenički žrtvovao svoj život.

Ostaci trofeja, koji je bio podignut od prvih kršćana nad grobom sv. Petra, nađeni su prilikom iskapanja. Stručnjaci su čak mogl prilično vjerno da ga rekonstruiraju u cjelini, kako je on izgledao. Otkrićem ovog trofeja potvrđeno je jedno historijsko svjedočanstvo, koje je u svojim djelima zabilježio crkveni historičar Euzebije iz Cezareje. Jedan svećenik po imenu Gaj, koji je živio u III. stoljeću, navodio je u obranu prvih Apostola i ove riječi: »Ja mogu pokazati trofeje Apostola. Jer bilo da Ti ideš na Vatikan, bilo da Ti odeš na ostijsku cestu, moći ćeš tamo naći trofeje onih, koji su osnovali ovu Crkvu«.

Na zidu ove građevine nađena su urezana i neka lična imena, pobožni zazivi i monogrami Krista. Ove su znakove urezivali vjernici, koji su dolazili na grob sv. Petra. Urezivali su ih u žbuku zida oštrim željeznim predmetima, jer onda, dakako još nisu poznavali olovke. U nauci se ovakvi zapisi zovu grafiti, a našli su se svagdje po cijelom svijetu, a slični su nađeni i u katakombama. U našem slučaju još se danas mogu pročitati neka imena, kao Victor, Gaudentia, Constantinus.

PRIJENOS U KATAKOMBE

G. 258. za vrijeme cara Valerijana započeli su za prve kršćane novi krvavi progoni. Za vrijeme tih progona prvi i posljednji put kršćanska su groblja bila konfiscirana od strane države. Bile su zabranjene i godišnje komemoracije nad grobovima mučenika. Poznato je da je papa Siksto II. zajedno s još četiri đakona bio zatečen na jednoj takvoj komemoraciji i da je svoj »prestup« platio mučeničkom smrću.

Da stoga nekako doskoče ovakvoj situa-

Bijela nedjelja

20. IV. 1952.

Današnje sv. Evanđelje pripovijeda (Iv. 20, 19—31), kako se Isus ukazao učenicima i dao im vlast oprаštati grijehe, t. j. naredio je sv. Ispovijed. Tome nije bilo taj puta s Apostolima. Kad su mu rekli, da se ukazao Gospodin, reče, da ne vjeruje, dok ne vidi rane od čavala i ne metne ruke svoje u te rane. Nakon osam dana Isus se opet ukazao, dođe k Tomi i reče mu: Metni ovamo svoj prst i vidi moje ruke i pruži ruku i metni u moj bok, i ne budi nevjeran, nego vjeran! Toma odgovori: Gospodine moj i Bože moj! Isus mu reče: Povjerovao si, kad si me vidio. Blago onima, koji ne vide, a vjeruju.

1. Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se. Time je Isus naredio sv. Ispovijed. Ispovijed dakle nije izmišljena od svećenika, niti od pape, nego je naređena od samog Krista. Koliko je Ispovijed neugodna, toliko je i spasonosna za dušu, opterećenu grijesima. Kako je kršćanin sretan, kad svećenik izgovori nad njim riječi oproštenja. S njega pada sav teret grijeha i on je opet prijatelj Božji i baštinik neba. Može da započne novi, kreposni život, pun radosti i pravog unutarnjeg zadovoljstva. O, služimo se često tim božanskim darom, da se približimo Bogu i postanemo sve više Njemu slični. Osobito sad u uskrsno vrijeme. Svaki je naime kršćanin dužan, da se o Uskrsu pričesti, pa naravno treba da se prije Pričesti i ispovijedi.

2. Dok ne metnem svoga prsta u mjesto od čavala, ne ću vjerovati. Sumnje su na nejestu, ali opravdane i razborite. A kad se stvar objasni i dokaže, treba odbaciti sumnju i vjerovati. Dokazati se može ili historijskim ili logičkim putem ili vjerodostojnim svjedocima. Toma nije vjerovao tolikim svjedocima oko sebe, i u tome je pogriješio. Ne mora se sve vidjeti i opipati, da vjeruješ. Ima stvari, koje i ne možeš vidjeti i opipati, a ipak postoje. Postoji na pr. ultra-violetna boja, no naše oko nije sposobno, da je vidi. Postoje radio zvukovi, prenašani emisionim stanicama, udaraju u naše bubnjiće, no uho nam nije na njih ođešeno, pa ih ne čuje. Postoji eter kao fina materija, koju ne možemo opipati niti u laboratoriju ispitati. A kako da u duhovnom svijetu ne bi postojalo bezbroj bića, koja naša sjetila ne zamjećuju i za koja nam jamči iskustvo i uvjerenje svega čovječanstva. Pretjerana sumnja nije na mjestu.

3. Isus reče Tomi: Metni ovamo prst svoj i ne budi nevjeran, nego vjeran. Gospodin je iskazao Tomi osobitu milost, da je na njegovu želju došao i pružio mu probodene ruke, da ih opipa. Učinio je to zapravo i radi nas, da i našu sumnju rasprši. Fakat uskrsnuća Kristova od tolikog je zamašaja za vjeru, da je trebalo ovakvog očigledng dokaza. Toma je mjesto svih nas metnuo prst svoj u rane i vjerovao je, da i našu vjeru utvrdi. Zato danas, nitko dobre volje, ne može sumnjati u uskrsnuće Isusovo. Pitajmo sami sebe: Da li smo dobre volje? Jesmo li spremni s Tomom kazati: Gospodine moj i Bože moj. Ako smo spremni, na pravom smo putu, a ako nismo spremni, još u nama kopa sumnja. Molimo se toplo Gospodinu, da nam raspriši magle sumnje iz duše.

Sv. Toma apostol

Među dvanaestoricom Apostola jedan nosi ime Toma, s nadimkom Didymus = blizanac. On se u početku Isusova djelovanja tek imenom spominje (Mt 10,3; Mk 3,18; Lk 6,15), i to kod evanđeliste Mateja na sedmom mjestu, kod Marka i Luke na osmom mjestu. U Djelima apostolskim, kad se govori o povratku Apostola s Maslinske gore nakon Isusova uzašašća na nebo, na šestom mjestu. Dok drugi Apostoli dolaze više puta do riječi za vrijeme Isusova javnog djelovanja, sv. Toma prema izvještaju evanđeliste Sv. Ivana, dolazi do riječi tek u posljednjim događajima neposredno prije Kristove muke i smrti i prigodom Njegova ukazivanja nakon uskrsnuća. Prvi puta javlja se apostol Toma za riječ nakon događaja, kad su Židovi htjeli Isusa kamenovati zato, što je ustvrdio, da je On jedno s Ocem, a Isus je otišao od njih iz Jerusalema u kraj preko Jordana, i tamo naučavao. U to dođe Isusu vijest, da je teško obolio njegov prijatelj Lazar u Betaniji, koji je imao dvije sestre, Mariju i Martu, i gdje se Isus češće navraćao. No Isus je nakon te poruke ostao još nekoliko dana u kraju preko Jordana, te je istom onda, kad je Lazar već umro, odlučio da pođe u Betaniju i potom u Jerusalem. Tada je Toma rekao saučenicima: »Hajdemo i mi, da zajedno s Njim umremo!« Tako je pokazao svoju zabrinutost za Isusov život, jer je znao, da Isusu prijeti opasnost od Židova i obodrio zbor Apostola, da budu pripravni zajedno s Isusom umrijeti. To je lijepa značajna crta sv. Tome apostola.

Drugi puta javlja se sv. Toma za riječ prigodom Isusova oproštajnog govora nakon posljednje večere, kad je Isus smirivao Apostole, neka se ne žaloste što odlazi od njih, jer im ide pripravljati stanove, te nadodao: »Kamo ja idem, vi znate, i put znate.« Na to Toma upita »Gospode, ne znamo kuda ideš, i kako možemo znati put?« Isus mu odgovori: »Ja sam put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni. Kad biste poznavali mene, poznavali biste i moga Oca: i doskora ćete Ga upoznati, i vidjeli ste Ga« (Iv. 11,16: 14.5)

Treći puta javlja se Toma za riječ poslije Isusova uskrsnuća. On nije bio prisutan, kad se Isus javio svojim Apostolima na večer prvog dana svoga uskrsnuća. Kad su mu Apostoli pripovijedali, da im se Isus ukazao, on je htio vjerovati, nego je izjavio: »Dok ne vidim na Njegovim rukama znaka od čavala i ne metnem prsta svoga u mjesto od čavala i ne metnem ruke svoje u rebro Njegovo, ne ću vjerovati«. Osam dana poslije toga bili su Apostoli opet sabrani u onoj prostoriji, gdje im se Isus bio ukazao na dan svoga uskrsnuća. Ovaj puta bio je s njima prisutan i apostol Toma. I opet im se ukaže Isus, stavši usred njih i pozdravivši ih: »Mir vama.« Zatim pristupi Isus k Tomi i reče mu: »Metni prst svoj ovamo i vidi ruke moje, i pruži svoju ruku i metni u rebro moje, i ne budi nevjeran, nego vjeran«. Toma odgovori: »Gospod moj i Bog moj!« A Isus mu reče: »Pošto si me vidio vjeruješ. Blaženi oni, koji ne vidjele, a vjeruju!« (Iv 20, 24—29).

Iz Tomina držanja vidi se, da nije bio lakovjeran na vijest o Isusovu uskrsnuću nego se prije nesumnjivo htio stvarno osvjedočiti o tom važnom događaju. Nakon toga svečano je ispovijedio svoju vjeru u uskrsnuloga Isusa i priznao ga svojim Bogom i Gospodinom. Kasnije bio je Toma također svjedokom Isusova ukazanja Apostolima prigodom ribarenja na Genezaretskom jezeru u Galileji.

O daljem djelovanju sv. Tome apostola ne govori nam više Sv. Pismo, nego postoje svjedočanstva usmene predaje. Prema svjedočanstvu crkvenog povjesničara Eusebija i Rufina Toma je naviještao Evanđelje među Parćanima, a sv. Grgur Nazijanski, sv. Ambrozije i sv. Jeronim svjedoče, da je propovijedao također u Indiji. Prema rimskom Martirologiju slavi se njegov spomen na 21. prosinca, te se drži, da je umro mučeničkom smrću probodena kopljem u gradu Kalameni u Indiji. Njegovo tijelo bilo je najprije preneseno u Edesu, a kasnije u Ortonu u Italiji. Njega štuju kršćani Indije, kao svoga apostola, pa se još i danas nazivaju Tomini kršćani. U novije doba oživio je opet kršćanski duh među ovim kršćanima, te nakon što su dulje vremena bili otcijepljeni od jedinstva s katoličkom Crkvom, oživio je među njima snažan pokret za ponovnim sjedinjenjem s pravom Kristovom Crkvom.

Pijo XII. o dokazima za Božju opstojnost u svijetu modernih prirodnih znanosti

Nastavak II.

A) Promjenljivost Kozmosa
ČINJENICE PROMJENLJIVOSTI:

a) u makrokozmu

Na prvi pogled upravo začuđava vidjeti, kako je spoznaja činjenice promjenljivosti osvajala sve veće područje kako u makrokozmu tako i u mikrokozmu. Ta spoznaja je napredovala usporedo s napretkom prirodnih znanosti kao potkrepljujući novim dokazima teoriju Heraklita: »Sve teče« (Panta rei). Kako je poznato, samo naše svakodnevno iskustvo pokazuje nam ogromnu količinu promjena u bliskom i dalekom svijetu, koji nas okružuje, a ponajviše u lokalnom kretanju tjelesa. Ali osim ovih pravih lokalnih kretanja isto je tako lako opaziti mnogobrojne kemijsko-fizikalne promjene, na pr. izmjene fizikalnog stanja vode u njena tri stanja: para, tekućina i led: duboke kemijske promjene pomoću vatre, upoznavanje kojih ide u predpovijesno doba; raspad kamenja i kvarenje biljnih i životinjskih tjelesa. Tom općenitom iskustvu treba dodati učenje prirodnih nauka, po kojem ove i ostale slične događaje treba shvatiti kao procese razaranja ili građenja tjelesnih supstancija u njihovim kemijskim elementima, znači, u njihovim najmanjim dijelovima, kemijskim atomima. Štaviše, idući dalje prirodne nauke nam otkrivaju, kako ove kemijsko-fizikalne promjene na nijedan način nisu svojstvene samo tjelesima na zemlji, već se prostiru na sva tjelesa našeg sunčanog sistema i na veliki svemir, za koji je teleskop ili još bolje spektroskop dokazao, da se sastoji od iste vrsti atoma.

b) u mikrokozmu

Protiv neosporivog promjenljivosti prirode, pa i one nežive, ipak je još uvijek postojala zagonetka nedspitanog mikrokozma. Činilo se je zapravo, da je anorganska materija, nasuprot živome svijetu, na neki način nepromjenljiva. Njezini najmanji dijelovi, kemijski atomi, premda se mogu međusobno sjedinjavati na najraznovrsnije načine, ipak se činilo, da uživaju privilegij vječne stabilnosti i nerazorivosti, izlazeći nepromjenljivi iz svake kemijske sinteze ili analize. Nema tome nego sto godina što se je još vjerovalo, da su elementarne čestice materije neviđljive i nerazorive. Isto se vjerovalo o energiji i sili kozmosa, prije svega na temelju fundamentalnog zakona o sačuvanju mase i energije. Neki prirodnjaci se čak smatrahu ovlaštenim, da u ime svoje znanosti formuliju fantastičnu monističku filozofiju, na koju je uspomena vezana među ostalima i na ime Ernesta Haeckela. Ali upravo u ovo vrijeme, oko kraja prošloga vijeka, bilo je pregaženo od moderne znanosti i ovo simplicističko shvaćanje kemijskog atoma. Sve veće upoznavanje periodičkog sistema kemijskih elemenata, otkriće o beskrajno sitnom zračenju radioaktivnih elemenata i mnoge druge slične činjenice dokazale su, da je mikrokozam kemijskog atoma, s dimenzijama desetmilijunskog dijela milimetra, pozornica neprestanih promjena, ništa manje nego svaka poznati makrokozam.

U sferi elektrona

Karakter promjenljivosti je ustanovljen najprije u sferi elektrona. Iz elektronskog sastava atoma izbijaju zračenja svjetla i topline, koja bivaju apsorbirana od vanjskih tjelesa. U vanjskim dijelovima ove sfere zbiva se također jonizacija atoma i preobražaj energije u sintezi i analizi kemijskih kombinacija. Moglo se je ipak onda predpostaviti, da ovi kemisko-fizikalni previđrađaji ostavljaju još jedno utočište stabilnosti, pošto ne dosižu srž atoma, sjedište mase i naboja pozitivnog elektriciteta. Radi toga je kemijskom atomu i određeno mjesto u prirodnom sistemu elemenata, gdje se je činilo, da se s njime susrećemo kao s apsolutno stabilnim i nepromjenljivim tipom.

i u srčiki

Ali već u svitanje novoga vijeka promatranje radioaktivnih procesa, koji su se na kraju krajeva odnosili na spontano razbijanje jezgre, donosilo je sobom isključenje takvog tipa. Ovo promatranje je prema tome ustanovljavalo nestabilnost u najdubljim skrovištima poznate prirode, ali je sasvim tim ostavljalo činjenicu, koja je još uvijek zbunjivala izgledom, da je atom nenapadljiv bar od strane ljudskih snaga, pošto su u početku propali svi pokušaji, da se ubrza ili uspori prirodni radioaktivni raspad ili da se razbiju neaktivne jezgre. Prvo vrlo čedno razbijanje jezgre (azota) uspjelo je ima tome tri desetljeća, a ima samo par godina, što je, poslije ogromnih napora, postalo moguće, da se u zadovoljavajućoj mjeri ostvare procesi formiranja i raspadanja jezgri. Iako ovaj rezultat koji, u koliko služi stvari mira treba upisati u uspjeh našega vijeka, ne predstavlja na području praktične nuklearne fizike nego samo prvi korak, ipak je našem razmatranju osiguran važan zaključak: atomske jezgre, premda su iz

(Nastavak na strani 4.)

---

ciji, prvi kršćani smatrali su potrebnim, da osiguraju posmrtne ostatke svojih najdražih. Vjeruje se, da su tom prigodom tijela apostola sv. Petra i sv. Pavla — tijelo sv. Petra iz Vatikana, a tijelo sv. Pavla iz groba na ostijskoj cesti — morala biti prenesena na sigurnije groblje na apijskoj cesti izvan samog grada. Ovo su groblje nazvali prvi kršćani »Kata kumbas«, pa odatle potječe i naziv katakombe. Kasnije je ovdje sahranjeno i tijelo sv. Sebastijana i sagrađena bazilika, koja se onda prozvala bazilika sv. Sebastijana. No prvotno ime bazilike bilo je »basilica apostolorum«, bazilika apostola. Kako se konfiskacija kršćanskih groblja odnosila samo na groblja, koja su bila u vlasništvu kršćanske općine, na ovom groblju, koje je bilo u privatnim rukama, mogli su se kršćani slobodno sastajati i štovati svoje mučenike s više sigurnosti. Nije nikakvo čudo, ako su tijela sv. Petra i Pavla ovamo prenesena i pohranjena. U usporenu na ovaj događaj podignuta je na mjestu mala bazilika. Isto kao i na samom grobu sv. Petra ispod današnje bazilike sv. Petra pronađeni su i ovdje urezani grafiti: pobožni zazivi sv. Petru i Pavlu. I ovi grafiti su jedan važan dokaz, da su se ovdje nalazila tijela prvih Apostola.

Kad je prestalo progonstvo cara Valerijana, ili možda kasnije poslije miljenskog edikta 313. g., tijela sv. Petra i sv. Pavla prenesena su opet na njihova stara mjesta. Tijelo sv. Petra na Vatikan, tijelo sv. Pavla na ostijsku cestu. Iznad njihova groba započeo je car Konstantin graditi velebne bazilike.

KONSTATINOVA BAZILIKA

Konstrukcija Konstantinove bazilike daje još jedno svjedočanstvo o mjestu, gdje se nalazio grob sv. Petra. Poznato je i utvrđeno, da sve do IX. stoljeća kršćani nisu nikada pomicali grobove mučenika. Jedini slučaj — prenos tijela Apostola sv. Petra i Pavla — bio je opravdan samo izvanrednim prilikama. Stoga, kad su kršćanske općine počele u IV. stoljeću nad grobovima mučenika podizati bazilike, ove su morale biti tako građene, da grob mučenika ostane na istom mjestu i da dođe ispod glavnog oltara, a u sredini apside. Katkad se ovako što nije moglo sprovesti, no i onda je grob mučenika morao doći uz glavni oltar, a nikako ne na nekom drugom mjestu u crkvi.

Da bi sagradio baziliku iznad groba sv. Petra, car Konstantin morao je prebroditi velike poteškoće, jer se grob nalazio na obronku brežuljka, na mjestu sasvim nepodesnom za gradnju jedne velike građevine. Najlogičnija je stvar bila, da se bazilika sagradi na nekom drugom bliskom mjestu. No Konstantin je skrupulozno alijedio ondašnje kršćanske običaje, koji nisu dozvoljavali dirati u grob mučenika, pa je stoga radije pristupio velikom nasipavanju okolnog strmog terena. Prema približnim računima oko groba sv. Petra nasipano je oko 40.000 kubnih metara zemlje. Da bi naime osigurali stabilnost bazilike, morali su Konstantinovi arhitekti graditi zidove sve do čvrstih temelja, a onda nasipavati zemlju. Dakle ogroman posao, koji bi se lako mogao zbjeći, da bazilika nije morala biti sagrađena upravo na onom mjestu, na kojem je sagrađena.

Za Konstantinovih vremena t. zv. trofej, koji se nalazio nad grobom, našao se uklopljen u jednu malu monumentalnu kapelu (sacellu) ukrašenu sa šest kolona. Bio je još izdignut i vidljiv vjernicima u crkvi. Tek papa sv. Grgur Veliki (534.-604.) izdigao je cijeli prezbiterij iznad razine ostalog dijela bazilike. Trofej je dakako ostao na istoj razini, pa se tada već izgubio pod zemljom. U to vrijeme međutim za Rim započinju nastupati teška vremena. Prilikom opsade grada sa strane Gota u šestom stoljeću brojna svetišta mučenika bila su teško opljačkana. Svi spomenici u Rimu iz tog doba nose još i danas vidljive tragove ovih oštećenja. Još su više pretrpjele crkve za vrijeme ratova s Langobardima. Rimskog je pučanstva tada nestalo, a uspomene na sveta mjesta prenosile su se jedino usmenom predajom. No i tada uspomena na grob sv. Petra nije se izgubila. Kad su prošli teški dani, iznad groba podignut je novi oltar, a na njemu opet novi za vrijeme pape Kalista II. (1119.-1124.). Konačno je u XVI. stoljeću podignuta sadašnja velebna bazilika. Ova se nalaz. 3 metra iznad mjesta, gdje se je nalazila prvotna Konstantinova bazilika.

Nakon svega, što je rečeno, netko bi s pravom mogao zapitati, zašto se na mjestu nisu našle kosti sv. Petra. Stvarno, nađene su sa strane centralnog groba i ljudske kosti, no nikakva dokaza nema, da su to ostaci tijela apostola sv. Petra. To je naglasio i sv. Otac s tradicionalnom oprezno šću, koja nadahnjuje sva djela Crkve. No stvar je razumljiva. Do prvog prenosa tijela sv. Petra g. 258. prošla su dva stoljeća, što je tijelo ležalo položeno u zemlji. Na obronku brežuljka, u zemlji, koju je podrivala voda, prirodno je, da je tijelo brže istrunulo, nego da je bilo čuvano u ograđenom grobu. Osim toga barbarske pljačke nisu sigurno poštedjele ni sam grob sv. Petra. Stvarno na mjestu nisu nađeni nikakvi tragovi ornamentike, koja je sigurno postojala. Nađeno je jedino preko 1500 komada kovanih novaca iz onda svih poznatih krajeva svijeta od III. do XIV. stoljeća. Ovi oboli pobožnih hodočasnika sjajno svjedoče o kontinuitetu i univerzalnosti štovanja groba prvog pape i apostola sv. Petra. Jest! Sv. Petar je zaista bio u Rimu, on je tamo umro i bio pokopan, i od prvog dana svoje mučeničke smrti bio je štovan od cijelog kršćanskog svijeta: bio je stijena, na kojoj je Krist sagradio svoju Crkvu.

Datumska granica

Da se nađe nečiji stan u velikome gradu, potrebito je znati njegovu adresu: ulicu i kućni broj. Isto tako da se odrede i nađu mjesta na zemlji, to se postizava pomoću vodoravnih i okomitih krugova: **paralela i meridijana.**

Od zemaljskog ekvatora, sjeverno i južno prema polovima, nalaze se sve manji, među sobom usporedni, krugovi geografske širine ili paralele, koje se broje od ekvatora do sjevernog i južnog pola, od 0° do 90°. Analogno tome odgovaraju na nebeskoj kugli umišljeni krugovi deklinacije.

Drugi krugovi teku okomito oko globusa, preko sjevernog i južnog pola, gdje se sijeku. Ovo su meridijanski krugovi. Polovine ovih krugova teku od sjevernog do južnog pola i zovu se **meridijani**, jer spajaju mjesta, koja u isto vrijeme imaju podne. Meridijana može biti mnogo, koliko je mjesta po krugovima širine. Da radnje geografske budu sve jednake, dogovorili su se ljudi, da će kao ishodište služiti meridijan, koji prolazi zvjezdarnicom u **Greenwichu** kraj Londona. Zove se taj meridijan **početni meridijan.** Od njega se broji **geografska dužina** i to 180° istočno i 180° zapadno od njega. Geografskoj dužini odgovara na nebu **rektascenzija**, koja se broji od nebeskog meridijana proljetne točke 24 h ili 360° prema istoku oko nebeske kugle. Prema ovome svaki sat rektascenzije vrijedi za 15°, a svaka 4 vremenska minuta za 1 kutni stupanj. Ova je podjela napravljena zbog toga, što se nebeski svod u 1 satu pomiče za 15°, odnosno svaka 4 minuta za 1° od istoka na zapad.

Zastanimo samo časak upravo na protivnoj strani zemaljske kugle. Nalazimo se na skrajnjem istočnom meridijanu, gdje je po svjetskom greenwichkom vremenu 12 sat kasnije, a ujedno i na pragu skrajnjeg zapadnog meridijana, gdje je 12 sati ranije. Ovdje je **datumska granica.** Pošto je razlika u računanju vremena između mjesta na jednoj strani granice i mjesta na drugoj strani granice 24 sata, mora se kod prelaza 180° od istočne polutke (azijske) na zapadnu (američku) vratiti datum natrag za 1 dan, dočim kod prelaženja sa zapadne polutke na istok, mora se datum preskočiti za 1 dan. Zato i mi prelazeći pogranični meridijan vraćamo datum t. j. ponovo počimamo da računamo isti dan, koji se u ponoći na 180° istočne dužine upravo završava.

Pođimo dalje: Evo nas na drugoj poli u središtu jata različnih otoka na Velikom oceanu. Pređimo kraj svih tih otoka što snivaju u duboku snu, u **dva sata u noći**, pod sjenicama palma kokosovih; pređimo i silno more, po kome ovdje ondje luta u duboku mraku nekoliko svijetlih točaka, s lađa, koje po njemu putuju, i pođimo u Sjevernu Ameriku.

U Kaliforniji, na 120. stupnju zapadne dužine tek su **četiri sata izjutra.** San Francisko još spava. Da je dan već svanuo, vidjeli bismo u gorama, u unutrašnjosti zemlje još nešto osobitije, nego li su grumeni čistog zlata nađeni u gudurama kalifornijskima, vidjeli bismo skupinu golemih jela, patrijarha biljnog svijeta, koje nose na časnim svojim glavama breme od nekoliko tisuća godina. Na negodu je noć još pretamna.

U gradu nebodera, u Chicagu, na 90. stupnju zapadne dužine, **šest je sati izjutra.** Šest je sati jednako na ušću Misisipija i Sunce izlazi. Na najvišoj točki obale stoji na jednoj nozi plamenac i gleda, kako sjajna ploča roni iz morskih dubina, pa kliknuvši radosno zamahne krilima, da mu leti ususret. Više sjeverno u blizini velikih jezera kanadskih, riče sjeverni jelen sred šume, što se bijeli od inja; više južno igraju pliskavice o prvima zrakama jutarnjeg Sunca u zatalasanom moru chilenskom.

Na zapadnim obalama Grönlanda, na 60 stupnju zapadne dužine, imaju sad Eskimi **osam sati.** Već od rane zore juri snježnom ravnicom vješti lovac u saonama, koje vuče dvanaest pasa, loveći samure i sinje lisice. Osam je sati i u središtu Brazilije; osam sati za kolibrića, kome je već prejak žar plamenog onog neba, te se povlači u sjenu, u guštaru prašume, pošto je cijelo jutro letio od cvijeta do cvijeta u društvu lepirova, manje lijepih, manje lakih od njega.

Deset je sati u srcu Atlantika i na njegovim Azorskim otocima. **Podne** je napokon u meridijanu greenwich-kom, a **jedan sat** kod nas u zoni našeg meridijana.

Ali svod se nebeski okreće i Sunce poput vatrenog leptira produžuje šetnju na zapad i kulminira redom nad meridijanima, koji u tom času imaju podne.

Uvijek je na Zemlji negdje podne. I dok jedni ručaju, drugima je, koji borave istočno, poslije podne i rade; trećima je večer: pri zabavi su ili se spremaju na počinak; četvrti su u dubokom snu, peti su prospavali noć i bude se, šestima je prije podne te u naponu sposobnosti vrše svoj rad. Uloge se na Zemlji uvijek mijenjaju: tko je bdio, u san pada, tko je spavao, taj se budi; tko je radio, sad se odmara, a radi onaj, koji je počivao. Pa tako u velikoj radionici Zemlje naše ne smiri se djelatnost ni za jedan časak.

Iz katoličkog svijeta

KARDINAL Msgr. GERLIER, nadbiskup Liona, izabran je za predsjednika Akademije znanosti, književnosti i umjetnosti u Lionu za god. 1952. Na ovome mjestu kardinal Gerlier nasljeđuje predsjednika francuskog parlamenta g. Herriota, koji je bio izabran predsjednikom iste Akademije za 1951. g. U svome govoru poslije izbora msgr. Gerlier je rekao: »U času, kada svijet dramatskom oštrinom osjeća, koliko je izgubio, kada je izgubio Evanđelje; u času, kada napori predstavnika svih naroda izgledaju tragično ugroženi neplodnošću... zar ne osjećamo, možda još jasnije, korist ustanova kao što je naša, u kojoj smo u uzajamnoj slobodi, a u cilju da sačuvamo nezavisnost mišljenja, svi nadahnuti željom, da sačuvamo nezavisnost mišljenja, svi nadahnuti željom, da sačuvamo prvenstvo duha, poštovanje duhovnih, moralnih i intelektualnih vrednota, a zašto ne, i vjerske baštine, na kojoj počiva stabilnost naroda...«

NJEMAČKI MISAL, kojemu je auktor don Schott, benediktinac, a koji je prvi put bio tiskan 1889., imao je do 1939. god. 45 izdanja u ukupnoj tiraži od 1,650.000 primjeraka. I francuski misal, redigiran od don Lefebre-a, benediktinca, imao je vrlo veliku tiražu. Međutim engleski nedjeljni misal, redigiran od o. Stedmena, tukao je sve rekorde, jer je do sada tiskan u 15,000.000 primjeraka.

MEĐU EKVATORSKIM PLEMENOM KIVARI misijski rad se u zadnje vrijeme lijepo razvija i to pomoću zavoda za odgoj njihove mladeži. Bez ovih zavoda bio bi uzaludan svaki napor, da se ovo divlje pleme civilizira i pokrsti. Kivari su naime divljaci, kao što je divlja vjekovno nepokorena šuma, u kojoj oni obitavaju. Sangviničkog duha, bez etike duboko su oni praznovjerni. Spomen na žalosna iskustva mnogih misijonara djelovao je tako, da se je činio uzaludnim svaki napor za njihovo približavanje kršćanstvu. Kada su Salezijanci preuzeli misije u tom kraju, shvatili su, da je uspjeh među Kivarima moguć jedino, ako se počnu odgajati njihova djeca već od malenih nogu na način da ih se odvoji od nezdravog ambijenta i onda odgoji. God. 1915. bio je osnovan prvi zavod internat za djecu Kivara. Danas već imade 15 ovakvih internata s 500 pitomaca. U ovim internatima se odgajaju djeca Kivara od malenih nogu pa sve dok ne dorastu za ženidbu. Pomoću ovih pitomaca iz salezijanskih internata kršćanstvo se solidno i definitivno širi među ovim divljim plemenom.

ALOJZIJE VON LOEWENSTEIN-WESTHEIM-ROSEMBERG, počasni predsjednik centralnog odbora »Katholikentagen« umro je 30. siječnja ove godine u 81. godini života. Pokojnik je bio jedan od najaktivnijih prvaka katoličkog pokreta u Njemačkoj. On je predsjedavao katoličkim danima u Strasburgu 1905., u Metzu 1913. i u Magdeburgu 1928. Od 1920. do 1948. zauzimao je mjesto predsjednika središnjeg odbora »Katholikentagen«. Osim toga pokojnik je bio na čelu njemačkog misijskog instituta sa sjedištem u Münchenu od 1911 do 1948.

JAPANSKA VLADA je priznala Umjetničko-glazbenoj akademiji »Kraljica Elizabeta« u Hirošimi rang sveučilišnog muzičkog fakulteta. Ovu je akademiju 1947. osnovao belgijanski isusovac o. Ernest Grossens. U početku na ovoj akademiji se je predavalo pjevanje, kompozicija, glasovir i violina, ali se kasnije pouka protegla i na slikanje, književnost i strane jezike. Akademiju sada pohađa 400 muških i ženskih slušača, sve mladež od 16 do 25 godina. U ovo nekoliko godina svoga rada ta akademija je stekla lijep glas u Japanu. Japanski radio je već prenosio četiri koncerta religiozne i profane glazbe, koje je organizirala ova akademija. Svi profesori su Japanci, osim utemeljitelja o. Grossensa. Član nacionalnog odbora za promicanje ove Akademije je sam carev brat knez Takamatsu. Osim ove Akademije u Japanu postoje još dvije katoličke muzičke škole u Tokiu i Kyotu.

BAZILIKU SVETOG ANTE u Padovi prošle godine je posjetilo preko 200.000 hodočasnika, od kojih je najveći broj bio Talijana, a zatim Nijemaca, Francuza, Austrijanaca, Švicaraca, Engleza, Belgijanaca, Brazilijanaca, Portugalaca, Čileanaca i Kanađana. Tokom prošle godine primilo je u istoj Bazilici sv. Pričest 595.000 vjernika.

BISKUPI AMERIČKE REPUBLIKE VENEZUELE uputili su svojim vjernicima zajedničko pastirsko pismo, u kojem ih upozoravaju na ozbiljnost nestašice svećenstva. Na 5,000.000 stanovnika, koliko ih ima Republika Venezuela, dolazi samo 422 svećenika tako, da na svakog pojedinog svećenika otpada 11.000 duša. Biskupi naročito pozivaju članove Katoličke Akcije, da se uhvate u koštac s ovim gorućim problemom. Osim toga biskupi upozoravaju na potrebu što skorijeg osnivanja katoličkog sveučilišta, kako bi se mladoj venezuelskoj katoličkoj inteligenciji mogao pružiti zdrav kršćanski odgoj i jedinstveno oblikovanje njena karaktera.

U BOLNICI ZA GUBAVCE u indijskom gradu Surat preuzele su službu časne sestre Presvetoga Srca. U ovoj bolnici smješteno je 110 gubavaca, koji su se dosad međusobno sami dvorili. Poduzeta je akcija, da se u istom gradu što skorije podigne bolnica za gubavce, koja će biti opremljena svim sredstvima moderne liječničke znanosti i higijene.

MEĐUNARODNO TAJNIŠTVO katoličkog radničkog pokreta »Jocist« odlučilo je, da ove godine održi svoj europski kongres u njemačkom gradu Kleve. Kongresu će sudjelovati predstavnici »Jocista« iz Belgije, Njemačke, Francuske, Engleske, Holandije, Irske, Italije, Luksemburga, Malte, Austrije, Portugala i Švicarske. Raspravljat će se o ekonomsko-socijalnim i religioznim problemima kao i o problemu ujedinjenja Europe. Dne 11. svibnja na zadnji dan kongresa, govorit će kanonik msgr. Cardyn, Belgijanac, utemeljitelj ovoga pokreta.

U KAMERUNSKOM GRADU MVOLYE tamošnje sestre sv. Pavla su nabavile modernu tiskaru tako, da će misijska akcija u ovom afričkom kraju moći od sada raspolagati potrebnom štampom.

PIJO XII. O DOKAZIMA ZA BOŽJU OPSTOJNOST U SVIJETLU MODERNIH PRIRODNIH ZNANOSTI

(Svršetak sa strane 3.)

mnogih razloga najčvršće i najstalnije od svih redovnih kemijskih sastava, ipak sasvim tim i one same su u načelu podložne sličnim zakonima preobražaja, pa su prema tome promjenljive.

U isto vrijeme bilo je moguće ustanoviti, da ovakvi procesi imaju veliku važnost u ekonomiji energije zvijezda stajačica. Prema Bethe-u se na pr. u centru našega Sunca, a u temperaturi, koja se kreće oko 20 milijuna stepeni, zbivaju povratne reakcije u lancu, kod kojih se četiri jezgre hidrogena spajaju u jednu jezgru helija. Energija, koja se na taj način oslobađa, kompenzira gubitak, koji nastaje uslijed Sunčeva zračenja. Također se i u modernim fizikalnim laboratorijumima uspijeva postići preoblikovanje jezgri, kao što se to može vidjeti u primjeru atoma uranija i to pomoću bombardiranja česticama visoke energije ili neutronima. U pogledu ovoga treba još napomenuti učinak kozmičkog zračenja, koje može razbiti najteže atome i na taj način osloboditi roj subatomskih čestica.

Htjeli smo navesti samo nekoliko primjera, ali ipak takvih, da uklonimo svaku sumnju o izričitoj promjenljivosti velikog i malog anorganskog svijeta: mnogobrojne transformacije oblika energije, osobito u kemijskim dekompenzacijama i kombinacijama u makrokozmu, a ne manje i promjenljivost kemijskih atoma sve do subatomskih čestica njihovih jezgri.

Naši pokojnici

1. **ŠTEFANČIĆ ZVONIMIR**, dekan i župnik u Svetom Ivanu Zelini umro je ondje 8. travnja o. g. Rodio se u Crnomlugu kod Delnica g. 1883. Za svećenika zaređen je g. 1907. Bio je misnik vrlo blage i mirne ćudi i svagdje je ostao u vrlo lijepoj uspomeni, gdje je službovao. Pokopan je na župnom groblju u Svetom Ivanu Zelini 10. travnja 1952.

2. **FAJMAN DRAGUTIN**, kapelan u Svetom Ivanu Zelini umro je na putu u Zagreb 6. travnja 1952. Rodio se 1916. Zaređen za svećenika g. 1947. Pokopan je 8. travnja u Uljaniku. — Počivali u miru Božjem.

MEĐU ESKIMIMA ARTIKA

Novinar John Ross dobio je 1932. g. iznimnu dozvolu, da može s obitelji putovati brodom, koji je jednom godišnje, u kolovozu, nosio opskrbu stražarima i trgovačkim agentima u zaljev Hudson i na artičko otočje. Ukrcao se na brod u Churchillu, najsjevernijoj željezničkoj postaji Kanade. Pristao je u Chesterfield, ušao u Fax Channel, prešao je sjevernu polarnicu, ušao u zaljev Boothija i pošao dalje prema sjeveru, sve dok ledena brda nisu prinudila brod da stane. Na brodu se također nalazio apostolski vikar okružja Hudsonovog zaljeva. Kada se je biskup iskrcao na nekom pristaništu, pristupio mu je tamošnji misionar, poklonio se, da biskupu poljubi prsten i da zatraži od njega blagoslov. Ovaj susret bio je jedini godišnji kontakt između misionara i njegova biskupa. Ako je bila jaka zima, onda je misionar te godine bio lišen ovog ohrabrujućeg susreta sa svojim biskupom. Prizor, koji se je ponavljao nekoliko puta, ostavio je dubok utisak na novinara Ross-a. Objavio je knjigu pod naslovom »S obitelji na sjevernom polu«. Glavna misao knjige je ova: Na postajama Artika razlikujemo tri vrste ljudi: policijske agente, koji ujedno vrše zadatak građanske administracije, agente Hudson Bay Company«, koji kupuju krzna i brane lovna prava ove trgovačke kompanije, te na kraju katoličke svećenike, koji se brinu za duhovne potrebe svojih vjernika i za obraćanje urođenika. Razlika između policijskih i trgovačkih agenata s jedne i katoličkih svećenika s druge strane prema imenovanom novinaru sastoji se u slijedećem: 1. Policijski i trgovački agenti ostaju na svome mjestu tri ili najviše pet godina, a zatim se vraćaju kući, da uživaju uštedu svojih ogromnih plaća i mirovinu, dok katolički svećenici ostaju tamo cijeloga života i ne traže ništa drugo, nego da budu pokopani među svojim vjernicima. 2. Dok policijski i trgovački agenti ostaju u toplim kućama kod peći i radija, katolički svećenici dijele s Eskimima neudobnost nomadskog života pod šatorom i u »iglu«, da ih ne ostave bez vjerske pouke.

Misionari, o kojima je riječ u knjizi novinara Ross-a, pripadaju redu Oblata Bezgrešne, koji su, ima tome preko 100 godina, donijeli kršćanstvo na područje Artika. Ovaj novinar, i ako im se divi, ipak nije mogao dovoljno ocijeniti vrijednost njihova rada. Ali Pijo XI., koji je s osobitim interesom pratio polarne misije, ostavio je autentično svjedočanstvo svoga divljenja za rad ovih misionara. Kada je dovršio čitanje knjige o. Duchaussois-a Na sjevernom ledu« primio je u audijenciju jednog apostolskog vikara iz tih krajeva. Rekao mu je doslovno: »Kada bih mogao posjetiti samo jednu misiju, odabrao bih vašu. Upravo radi toga, jer je najteža, najnapornija, ali zato i najljepša«.

U knjizi »Bijela Epopeja« opisuje se život misionara Oblata Bezgrešne među Eskimima sjevero-istočne Kanade. Roger Buliard, Francuz, još dečko, kupuje ovu knjigu i čitajući je osjeti zvanje za misionarski rad na Polu. Knjiga mu je uzbudila dušu i fantaziju i on je rekao: »U punom XX. vijeku može se biti istraživač i vojnik Božji, ako se uzme učešće u »Bijeloj Epopeji« na velikom Sjeveru«.

Ušao je u red Oblata Bezgrešne i 1943. u svojoj 24. godini ukrcao se je kao svećenik za Ameriku. Prošao je cijelu Kanadu i dopro do delte ušća rijeke Mackenzie na artičkom moru. Jedan misijski čamac doveo ga je u Coppermine, mjesto, gdje je imao definitivno ostati. Dne 29. kolovoza, kada je već bila zima na vratima, o Buliard je prvi put prestupio prag malene misijske kapele. Od tada je prošlo 17 godina, a o. Buliard se je pomaknuo bliže sjeveru i osnovao misijsku stanicu u King's Bay-u, na otoku Viktoriji, na 72° sjeverne širine. Objavio je knjigu »Innk«. U njoj opisuje putovanja, snježne i planinske oluje, brodolome, dobročinstva i okrutnosti urođenika. Zaključak može izgledati gorak: »u 12 godina apostolskog misijskog rada u King's Bay-u samo 35 krštenja i 11 križeva na groblju«. Vrlo malo? Ali autor podcrtava: »Hvala Djevici i Bogu!« Ovo je izgleda, kako kaže, sudbina misionara na Polu: sijati i nikad žeti. Ipak zahvaljuje Bogu za svaku dušu, koju je izveo iz zablude, iako su bile samo tri na godinu.

Putujući u čamcima po rijekama i jezerima, koja se nalaze kao u dijagonalama od rijeke sv. Lovrenca do ušća rijeke Mackenzije, Oblati su 20 godina doprli do Sjevernog Pola i došli u doticaj s Eskimima. Brzina postignutog uspjeha među Indijancima u preriji stvarala je nadu, da će se isti uspjeh moći postići i kod Eskima. Međutim, misije kod Eskima rodile su se u krvi i još se nastavljaju u žrtvama.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Franjo Grundler, kanonik Zagreb, Kaptol 26. — Tisak Štamparije »Narodne štampe«, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312.— Pojedini broj stoji 4.— Din.